

A műanyagipar sikerei és problémái

A műanyagok iránti piaci igény annak ellenére növekedett, hogy elsősorban a tengerekben felhalmozódott műanyag hulladékok miatt közösségi megítélésük negatív felhangot kapott. A Plastics Europe összefogott a műanyagipari szövetségekkel, hogy a műanyag hulladékok mennyiségét tovább csökkentsék a begyűjtő rendszerek fejlesztése és a reciklálási kvóták növelése révén.

Tárgyszavak: műanyagipari stratégia, műanyag hulladék; szövetségek; globális környezetterhelés, újrahasznosítás.

Műanyagok továbbra is növekedési pályán

A Plastics Europe (az Európai Műanyaggyártók Szövetsége) a műanyagipar aktuális témáiról évente szervez szakmai tájékoztatót a szakajtó és a tagvállalatok képviselői számára. Az ez év májusában Frankfurt am Mainban tartott beszámolóban az EU műanyagipari stratégiájáról, valamint az üzletág hosszú távra tervezett célkitűzéseinek a szakmát, a környezetet és a felhasználókat érintő következményeiről tájékoztatták a résztvevőket.

A statisztikai adatok szerint a globális műanyagtermelés 2017-ben a korábbi évhez képest 3,8%-os növekedéssel 348 millió tonnára emelkedett; ennek a mennyiségnek 46%-át a poliolefinek, 8%-át a műszaki hőre lágyuló műanyagok teszik ki, a többin pedig az egyéb standard műanyagok osztoznak.

A világ műanyaggyártása egyre erőteljesebben Ázsiába centralizálódott. A teljes régió 50,1%-kal járult hozzá a földkerekség műanyaggyártásához. Az utóbbi évek legjelentősebb ázsiai műanyaggyártójának számító Kína 2017-ben 100 millió tonnát meghaladó mennyiséggel 29,4%-kal részesült a világ műanyagtermeléséből. A világ többi térségének műanyaggyártása eltörpül a gigantikus ázsiai termeléshez képest.

Európában 2017-ben a műanyag alapanyagok gyártása 2,9%-kal, a műanyag termékek előállítása pedig 3,3%-kal emelkedett. A leggyorsabban fejlődő felvevő piacnak az E&E szektor (+6, %), az autóipar (+4,9%) és a gépipar (+4,8 %) bizonyult. Európában a műanyagok iránti kereslet 2012 óta folyamatosan növekszik: a 2016. évi statisztikai adatok szerint Németországban 25%-kal, Olaszországban 14,2%-kal, Franciaországban 9,6 %-kal nőtt a műanyag-felhasználás.

2018-ra a Plastics Europe kereken 3%-os termelésnövekedést prognosztizál.

Műanyagok arculatának negatív vonásai

A szám adatok alapján a növekvő műanyagkereslet ellenére a műanyagokkal szemben fokozott ellenszenv alakult ki. A Plastics Europe Deutschland felmérése szerint az ipar és a felhasználók műanyagok iránti igénye nem változott, azonban a napi médiában és közösségi körökben a tengerekben felhalmozódott műanyag hulladékok és a nem kellő mértékű újrahasznosítás miatt *a műanyagok arculatának (imázsának) megítélése csorbát szenvedett*. A tengerekben a csomagolóanyagokból összetorlódtott, a felhasználók gondatlan kezelése miatt kialakult hatalmas hulladékszigetek jogosan nyugtalanítják a közvéleményt. A viták célpontjában a csomagolóanyagok állnak, amelyek pozitív hatásait minden résztvevő elismeri: szerepük a termékvédelemben, a csomagolt áru féltéségek hosszabb eltarthatóságában és biztonságos tárolásában vitathatatlan.

Megadóztatni a műanyagokat?

Az EU Bizottság a környezet veszélyeztetés miatt a műanyagok mennyiségének csökkentése érdekében a műanyagok megadóztatását is fontolóra vette. A szakmai szövetségek, a Plastics Europe, a GKV (Gesamtverband Kunststoffverarbeitende Industrie e.V) és a VDMA (Verband Deutscher Maschinen und Anlagenbau) véleménye szerint azonban a műanyagokra kivetett adó súlyos következményekkel járna. A szövetség az adó kivetéssel szemben az elhasznált műanyag csomagolóanyagok sorsára hagyása helyett a jövőben a műanyagok hasznosítására az EU által már kidolgozott, összehangolt gazdasági körforgást tartja ésszerű kezelési módnak. Álláspontjuk szerint egy ilyen intézkedés a klímavédelemhez is hozzájárulna. Az ágazat már jelenleg is egyetért azzal az elgondolással, hogy a csomagolóanyagként már elhasznált műanyag túl értékes ahhoz, hogy felesleges lomként kezeljék. Kidobása helyett felhasználásával egy másik, értékes szekunder termék alapanyaga lehet. A megvalósítás feltétele a jól szervezett hulladékkezelő rendszer kidolgozása és létrehozása, valamint a lakosság felvilágosítása és megnyerése az ebben való közreműködésben,

A Plastics Europe a közelmúltban a küszöbön álló, fenyegető adó bevezetésének elkerülésére a műanyag csomagolóanyagok újrahasznosítására vonatkozó *önkéntes vállalást (Plastics 2030)* tett közzé. Ebben olyan harmonizált előírások megtételét várja a szövetség az EU-tól, amelyek elősegítik, hogy 2030-ig valamennyi, az EU-ban forgalmazott műanyag csomagolóanyag kerüljön újrahasznosításra és szennyezés-mentes kezelésre. A szakmai sajtókonferencián a szövetség bejelentette, hogy 2030-ig a műanyag csomagolóanyagok 60%-os, míg 2040-ig 100%-os újrahasznosítását vállalja.

A deponálás visszaszorítása

A kihívást jelentő célkitűzés elérése érdekében mindenképp a deponálást korlátozó intézkedést és annak betartását ellenőrző rendszert kell létrehozni. Az európai

műanyagipar már 2011-ben meghirdette a zero mennyiségű deponálási célt, azonban ezt csak törvényekkel alátámasztott megszigorításokkal lehetne kikényszeríteni.

Németországban a műanyag értéktermelési lánc valamennyi fontos szereplője azonos véleményt képvisel a körkörös gazdálkodás megteremtése tekintetében és felelősséget vállalnak az erőforrások kímélésért és a környezet megóvásáért. Örömmel fogadják továbbá az Európai Bizottság hulladékgazdálkodásról szóló javaslatait és azt, hogy erről vitatkozzanak az érintettek, a műanyaggyártók és feldolgozók, az újrahasznosító cégek és a hatóságok képviselői, valamint a gazdaság vezetői.

A műanyagok hasznosításának további lépései

A sajtótájékoztatón a Bundesverband Sekundärrohstoffe und Entsorgung (BVSE) – (szekunder alapanyagokat hasznosító szövetség) szakreferense konkrét aktivitásra szólította fel az érdekelteket. Alapelv, hogy az újrafeldolgozás előbbre sorolandó, mint az égetés, és minőségi, nem pedig mennyiségi célokat kell kitűzni. Hangsúlyozta, hogy a reciklálás egyben hozzájárul a CO₂ kibocsátás csökkentéséhez.

A műanyagok újrahasznosítása fontos építőköve a műanyagok körfogásának, és ennek kereteit Európában nem a jövőben, hanem most kell megteremteni. *Kínában korlátozták a műanyag hulladékok bevitelét, ami Európában nagyobb mennyiségű hulladékot eredményez.* Ez a tény szintén sürgeti a műanyag hulladékokkal kapcsolatos intézkedések gyorsítását, a begyűjtőrendszerek javítását. A reciklási kvóta felemelése érdekében a szövetség javasolja, hogy a begyűjtés során együtt kezeljék a maradék szemétből (Restmüll) származó műanyag hulladékokat és a kereskedelemről származó, elhasznált műanyag csomagolóanyagokat. Németországban az elhasznált műanyagokat példaértékűen 99%-ban hasznosítják, amelyből a reciklálás kvótája 45%.

Tengeri hulladék: globális probléma

A tengerben összegyűlő műanyag hulladék-tömeg kezelése globális feladat. A „Global declaration for solutions on marine litter” felhívást *eddig 35 országban 69 műanyag szervezet írta alá.* Az *Identiplast* konferencián megbeszélték a műanyag hulladékok gyűjtésének és hasznosításának további teendőit.

Összeállította: Dr. Pásztor Mária
Erfolgsgeschichte mit Imageproblem = K-Zeitung, 9. sz. 2018. p. 10.